RYMO/rakennukset ja rakentaminen
Rakennusneuvos Teppo Lehtinen

Ympäristövaliokunta
22.5.2018

Kirjallinen asiantuntijalausunto ympäristövaliokunnalle hallituksen vuosikertomuksesta 2017 matkaviestinen sisätilakuuluvuuden osalta

Ympäristöministeriö kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi hallituksen vuosikertomuksesta 2017 matkaviestinverkkojen sisätilakuuluvuutta asuinrakennuksissa koskevin osin.

Matkaviestinten sisätilakuuluvuus nousi eduskunnassa keskusteluun lähes nollaenergiaa koskevan hallituksen esityksen HE 220/2016 vp käsittelyn yhteydessä. Eduskunta jätti tuolloin lausuman, jonka mukaan: ”Eduskunta edellyttää, että ympäristöministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö laativat yhteistyössä tarvittavat säädökset siitä, että kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuuden kannalta välttämättömien yleisten matkaviestinverkkojen sisätilakuuluvuus asuinrakennuksissa varmistetaan rakentamisessa tarkoituksenmukaisella ja rakennuksen energiatehokkuuden ja muut olennaiset tekniset vaatimukset huomioon ottavalla tavalla. Valtioneuvoston tulee seurata jatkossa matkaviestinverkkojen kuuluvuutta sekä rakentamista koskevan sääntelyn ja sen toimeenpanon vaikutuksia matkaviestinverkkojen sisätilakuuluvuuteen ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin kuuluvuuden varmistamiseksi”.

Lausuma otettiin huomioon hallituksen esityksessä HE 85/2017 vp, jossa maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999) säädettiin mm. asuin-, majoitus-, ja työtiloja koskeva 117 j §. Pykälään sisältyy myös asetuksenantovaltuus, jonka mukaan ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teknisistä ratkaisuista, joilla voidaan luoda edellytykset matkaviestinten sisätilakuuluvuudelle. Pykälän mukaan: ”Asuin-, majoitus- tai työtiloja sisältävän rakennuksen teknisten ratkaisujen on kustannustehokkuus huomioon ottaen mahdollistettava edellytykset matkaviestinten kuuluvuudelle sisätiloissa, ellei kysymyksessä ole rakennus, jonka sisätilakuuluvuutta on vaimennettava”.

Ympäristöministeriö sekä liikenne- ja viestintäministeriö antoivat yhdessä hallituksen vuosikertomukseen 2017 seuraavan kannanoton eduskunnan lausumaan koskien: ”Valtioneuvosto antoi 28 päivänä kesäkuuta 2017 ympäristöministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön yhteistyössä valmisteleman hallituksen esityksen (HE 85/2017 vp) maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi. Eduskunta hyväksyi muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen, ja laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (812/2017) tuli voimaan 6 päivänä joulukuuta 2017. Lain 117 j §:ssä säädetään matkaviestinverkon sisätilakuuluvuudesta. Asuin-, majoitus- tai työtiloja sisältävän rakennuksen teknisten ratkaisujen on kustannustehokkuus huomioon ottaen mahdollistettava edellytykset matkaviestinten kuuluvuudelle sisätiloissa, ellei kysymyksessä ole rakennus, jonka sisätilakuuluvuutta on vaimennettava. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa uuden rakennuksen rakentamista, rakennuksen korjaus- ja muutostyötä sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta varten tarvittavia tarkempia säännöksiä näistä teknisistä ratkaisuista. Sisätilakuuluvuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet ja näiden vaikutukset täsmentyvät edellä mainitulla asetuksella. Ympäristöministeriö asettaa vuoden 2018 aikana työryhmän asetuksen tarpeiden ja sisällön kehittämiseksi. Työryhmään kutsutaan jäseniä eri hallinnonaloilta sekä kuullaan asiantuntijoina rakentamis- että televiestintäalan keskeisiä toimijoita”.

Matkaviestinten sisätilakuuluvuus riippuu monesta tekijästä, kuten etäisyydestä tukiasemaan, käytettävästä taajuusalueesta ja käytettävästä matkaviestinteknologiasta, rakennuksen vaipan signaalinvaimennuksesta sekä muiden rakennusten vaikutuksesta. Sisätilakuuluvuuden ongelmia ei voida ratkaista muutoin kuin osapuolten yhteistyössä, jossa sekä rakentamisen tekniset ratkaisut että verkkojen peittovaatimukset otetaan huomioon. Kuuluvuuteen tekijät muodostavat monimutkaisen kokonaisuuden, joten todennäköisesti erilaiset ratkaisut ovat tarpeen sisätilakuuluvuuden varmistamiseksi. Soveltuvat ratkaisut riippuvat myös siitä, onko kysymys uuden

rakennuksen rakentamisesta vai vanhan korjaamisesta. Lain mukaan rakennuksen teknisten ratkaisujen on kustannustehokkuus huomioon ottaen mahdollistettava edellytykset matkaviestinten kuuluvuudelle sisätiloissa.

Matkaviestintekniikka on edelleen kehittymässä samalla kun rakentamisen kuuluvuuden huomioon ottavia teknisiä ratkaisuja kehitetään nyt käytössä oleville radiosignaalialueille. Tulossa on uusi 5G-verkko, mutta samanaikaisesti tulevat olemaan käytössä myös vanhat verkot, erityisesti 3G- ja 4G-verkko. Rakennustekniset ratkaisut koskevat muun muassa markkinoilla olevia ikkunatuotteita ja lämmöneristeitä.

Tarkoituksena on, että vuonna 2018 ympäristöministeriö yhteistyössä eri tahojen kanssa selvittää edelleen tilannetta ja arvioimaan myös tulevaisuuden tarpeita.